

Spis treści

<i>Od Autorki</i>	9
Rozdział I. Edukacja artystyczna wobec zadań współczesności	11
1.1. Cele i zadania pedagogiki radzieckiej	14
1.1.1. Teoria i praktyka w pracy artystycznej i pedagogicznej MChAT-u	16
1.1.2. Artyści o tradycji teatralnej	21
1.1.3. Wpływy pedagogiki radzieckiej	23
1.2. Pojęcie edukacji kulturalnej i artystycznej	28
1.3. Założenia i cele edukacji artystycznej w Rosji	31
1.3.1. Edukacja artystyczna a teatr	36
1.3.2. Edukacja artystyczna a film	39
1.4. Retoryka artystyczna wobec zadań współczesnej edukacji teatralnej	40
1.4.1. Wykształcenie aktora i reżysera	44
1.4.2. Retoryka artystyczna jako narzędzie edukacji teatralnej	45
1.5. Sposoby wykorzystywania pedagogiki teatralnej	48
1.6. Edukacja a nowe technologie	50
1.7. Nowy język, nowe możliwości	53
1.8. Ambasadorowie kultury	54
1.9. Kultura rosyjska jako inspiracja	57
1.10. Teatr jako dialog kultur	62
Rozdział II. Artyści rosyjskiego teatru wobec problemów edukacji artystycznej	64
2.1. Społeczna rola teatru dramatycznego	64
2.1.1. Pierwszy start – Geоргий Wołkow	66
2.1.2. Syntetyczność w aktorstwie – Jurij Lubimow	67
2.1.2.1. Czterech mistrzów – cztery wizje	68
2.1.2.2. Dlaczego aktor	69
2.1.2.3. Lubimowski wzorzec	70
2.1.3. Teatr uczucia i sumienia – Anatolij Efros	71
2.1.4. Najważniejszy jest aktor – Piotr Monastyrski	72
2.1.4.1. Stara szkoła	73
2.1.4.2. Wzorce aktorstwa	73
2.1.5. Zawsze wspólnota – Oleg Jefremow	76
2.1.5.1. A jednak współczesny	77
2.1.5.2. Dlaczego <i>Ławeczka</i> ?	78
2.1.6. Praca z aktorem – Geоргий Towstonogow	81
2.1.6.1. Siła teatru	84
2.1.6.2. Osobowość aktora vs. osobowość reżysera	85
2.1.7. Co ty z tym zrobisz? – Walery Fokin	86
2.1.7.1. Nowe inspiracje	87
2.1.7.2. Wbrew tradycji	87

2.1.8.	Dać szansę młodym – Michaił Lewszyn	88
2.1.8.1.	Być wymagającym	88
2.1.9.	Teatr, czyli wspólnota – Dmitrij Krymow	89
2.1.10.	Duet pedagogiczno-artystyczny – Lew Dodin i Wieniamin Filsztyński	91
2.1.11.	Aktor jako instrument – Jelizawieta Bojarskaja	95
2.1.12.	My współcześni	96
2.1.12.1.	Więcej niż teatr – Andriej Moguczij	98
2.1.12.2.	Dialogue Dance (Kostroma)	100
2.1.12.3.	Teatr AKHE (St. Petersburg)	100
2.1.12.4.	Teatr.doc (Moskwa)	101
2.1.12.5.	Słowo a uczucia – Jewgienija Kiryłowa	102
2.1.12.6.	Przekonać młodzież do teatru – Grigorij Lifanov	103
2.2.	Uniwersalność opery	104
2.2.1.	Wszechstronne przygotowanie	106
2.2.2.	Warsztaty mistrzowskie	107
2.2.3.	Gwiazda nie tylko operowa – Anna Netrebko	107
2.2.4.	Magiczna moc opery – Dmitrij Chworostowski	109
2.2.5.	Wyobraźnia w operze – Maria Tichonowa	110
2.3.	Tradycja wobec nowych możliwości baletu	111
2.3.1.	Laboratorium artysty baletu – Galina Ułanowa	115
2.3.1.1.	Podstawy nowej pedagogiki baletowej	116
2.3.2.	Taniec ludowy – szkoła Igora Mojsiejewa	117
2.3.3.	Duchowość tańca – Piotr Gusiew	118
2.3.3.1.	Dlaczego tradycja?	119
2.3.4.	Mistrz widowiska baletowego – Jurij Grigorowicz	120
2.3.4.1.	Balet i jego inscenizacja	121
2.3.4.2.	Na próbie	123
2.3.5.	Po pierwsze osobowość – Boris Ejfman	123
2.3.5.1.	Inspiracje	124
2.3.5.1.1.	<i>Who's Who</i>	125
2.3.5.2.	Mówią soliści	126
2.3.5.3.	Nowa pedagogika	128
2.3.6.	Przekazać to, co najlepsze – Jewgienij Goremykin	129
2.3.6.1.	Moja szkoła	129
2.3.6.2.	Moja pedagogika	129
2.3.7.	Malowanie ruchem – Olga Pona	131
2.3.8.	Od negacji do fascynacji – Jurij Posochow	131
2.3.9.	Przekonać widza – Denis Rodkin	132
2.3.10.	Najważniejsze to być człowiekiem – Vladimir Malakhov	132
Rozdział III. Tworzywo teatralne utworów Antoniego Czechowa		
kluczem do edukacji artystycznej		135
3.1.	<i>Mewa</i> jako kryterium artystyczne	135
3.2.	Dramat, czyli partytura	137
3.3.	Wierność realizatorów wobec autora	140
3.4.	Między wyobraźnią a sceną	145
3.4.1.	Wszechstronność – Aleksandr Wilkin	145
3.4.2.	Rzemiosło – Leonid Hejfec	146
3.4.2.1.	<i>Wiśniowy sad</i> – Teatr Dramatyczny m.st. Warszawy (1997)	148

3.4.3. Literatura jako teatr współczesny – Aleksandr Galibin	151
3.4.4. Nauka o sztuce teatru – Jan Englert	151
3.4.4.1. <i>Iwanow</i> – Teatr Narodowy w Warszawie (2008)	152
3.4.5. Teatr emocji – Linas Marijus Zaikauskas	156
3.4.5.1. <i>Wujaszek Wania</i> – Teatr Powszechny im. J. Kochanowskiego w Radomiu (2010)	158
3.4.6. Czytać Czechowa – Siergiej Bołdyriew	159
3.4.7. Nowa forma, współczesne problemy – Iskander Sakajew	160
3.4.8. Negacja wszystkiego – Konstantin Bogomołow	161
3.4.8.1. <i>Platonow</i> – Narodowy Stary Teatr im. H. Modrzejewskiej w Krakowie (2015)	161
3.4.9. Wspomagać talenty – Jelena Olienina	164
3.4.10. Czechow uniwersalny – Sachalińskie Międzynarodowe Centrum Teatralne im. A.P. Czechowa	165
3.5. Aktorskie i reżyserskie zmagania z dramatem rosyjskim	165
3.5.1. Metoda pracy z aktorem a efekt sceniczny – Jadwiga Chojnacka	166
3.5.2. Partner i przewodnik – Krystyna Meissner	168
3.5.3. Specjalistka od dramatu rosyjskiego – Ewa Telega	171
3.5.3.1. Środki reżyserskie a zadania aktorskie	172
3.5.3.2. Aktorstwo jako środek retoryczny	174
3.5.4. Nie tylko emocje – Andrzej Bubiń	175
3.5.4.1. <i>Czechow: Żarty z życia</i> – Teatr im. A. Mickiewicza w Częstochowie (2018)	178
3.5.5. Specyfika dramatów A. Czechowa – Jean-Louis Barrault	178
3.5.6. Wolę dawać niż brać – Igor Kowalunas	179
Rozdział IV. Sztuka teatru i sztuka aktorska jako podstawa warsztatowości dramatopisarskiej Aleksieja Arbuzowa	180
4.1. Zauroczenie teatrem	181
4.2. Pierwszy sukces	183
4.3. Nowy teatr i nowi bohaterowie	185
4.4. Walory teatralne sztuk Arbuzowa	185
4.5. Materia reżyserska	188
4.5.1. <i>Ten miły stary dom</i> – Lubuski Teatr im. L. Kruczkowskiego w Zielonej Górze (1972)	189
4.6. Materia aktorska	189
4.6.1. <i>Mój biedny Marat</i> – Teatr Polski w Bydgoszczy (1966)	189
4.6.2. <i>Irkucka historia</i> – Teatr im. W. Horzycy w Toruniu (1967), Teatr Współczesny w Warszawie (1967)	190
4.6.3. <i>Opowieści starego Arbatu</i> – Teatr im. W. Siemaszkowej w Rzeszowie (1972)	191
4.6.4. <i>Staroświecka komedia</i> – Teatr Nowy w Łodzi (1975)	192
4.7. Scena, czyli zwierciadło	193
Rozdział V. Rosyjscy artyści filmowi wobec problemów edukacji artystycznej	196
5.1. Utwory Antoniego Czechowa jako tworzywo filmowe	198
5.2. Wizerunek artysty w filmie	200
5.2.1. <i>Dzienne gwiazdy</i> (reż. I. Tałankin)	200
5.2.2. <i>Andriej Rublow</i> (reż. A. Tarkowski)	200
5.2.3. <i>Początek</i> (reż. G. Panfilow)	202

5.2.4. <i>Niewolnica miłości</i> (reż. N. Michałkow)	203
5.2.5. <i>Nostalgia</i> (reż. A. Tarkowski)	203
5.3. Między wyobraźnią a ekranem	204
5.3.1. Sztuka przez duże „S” – Siergiej Jutkiewicz	208
5.3.2. Widz, czyli rozmówca – Siergiej Gierasimow	208
5.3.2.1. Bez szminki – pedagog i uczniowie	210
5.3.3. Wzajemne poszanowanie – Michaił Romm	211
5.3.4. Szacunek dla przeszłości – Nikita Michałkow	212
5.4. Między reżyserem a aktorem	214
5.4.1. Odkrywanie aktora – Julij Rajzman	215
5.4.2. Człowiek na planie – Inna Czurikowa	216
Zakończenie	221
Bibliografia	222
Indeks nazwisk	242